

*Хоменко Олександра Костянтинівна,
Національний університет «Острозька академія»*

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

В сучасному світі є велика різноманітність комп'ютерних систем, ціллю яких є перевірка та оцінка знань студента в певній області. Суттєвий відсоток цих систем націлений на перевірку знань іноземної мови. Але попри різноманіття немає ідеальної системи, всі вони мають як переваги, так і недоліки. Тому і варто визначити найбільш розповсюджені проблеми та проаналізувати можливі шляхи їх вирішення.

Проблема вдосконалення освіти з використанням інформаційних і комунікаційних технологій розробляється С.В. Панюковою, Е.С. Полат, Е.А. Ямбургом, С. Пейперт. Протириччя між збільшеним освітнім потенціалом цифрових середовищ, здатним сприяти підвищенню ефективності навчання і недостатнім рівнем впровадження їх у систему освіти і спричинило проблему дослідження.

Актуальність дослідження проблем вивчення іноземних мов зумовлена тим, що сучасний світ стає все більш тісним і динамічним, вимагаючи від людини все більшої обізнаності і комунікабельності, а тому володіння іноземними мовами є важливим компонентом загальноосвітньої і професійної підготовки спеціалістів. Однак нинішній стан підготовки студентів в цілому не забезпечує достатній рівень володіння іноземними мовами. Тому багато фахівців досліджують шляхи підвищення ефективності навчання. Одним із основних шляхів цього є застосування комп'ютера. Суттєво поліпшити ситуацію у сфері навчання іноземних мов комп'ютер може завдяки тому, що він має можливість стимулювати всі види активності, починаючи від читання і закінчуючи комунікацією, дозволяє застосовувати широкий діапазон учбових задач із різноманітною за модальністю формою подання інформації, а також оперативний зворотний зв'язок, який відіграє дуже важливу роль у вивченні іноземної мови. Отже, комп'ютерне навчання дає змогу об'єктивно оцінювати рівень знань людини.

Мета роботи – на основі аналізу методичної літератури та мультимедійних програм за даною темою дослідити принципи реалізації комп'ютерних систем перевірки знання та їх види.

Завдання:

- дослідити програмне забезпечення як засіб підвищення ефективності навчання;
- дослідити класифікацію програмного забезпечення;
- визначити області в яких комп'ютеризація матиме значний вплив на навчальний процес.

Ефективне застосування комп'ютерів у навчальному процесі цілком залежить від якості й концептуальної основи закладеної в ПК програми. Часто в основу систематизації типів програм покладений принцип незалежності, що відповідає педагогічним міркуванням. Незалежність у цьому випадку припускає здатність учнів брати участь у визначенні цілей і змісту своєї діяльності, впливати на процес навчання й управляти застосовуваними засобами, тобто устаткуванням і програмами. Класифікація програм складається по висхідній: від тих, які структурують роботу й навчання, до тих, які дозволяють робити це самим учнем [1: 118].

Керуючі програми виконують ряд традиційних функцій учителя, зокрема керування в класі. Вони містять команди, що не тільки стосуються роботи на комп'ютері, але й, наприклад, дають різні вказівки учням для того, щоб щось перевірити.

Навчальні програми направляють навчання, виходячи з наявних знань і індивідуальних здатностей. Ці програми припускають засвоєння нової інформації.

Діагностичні (тестові) програми, призначені для діагностування, оцінювання знань, здатностей, умінь.

Тренувальні програми розраховані на повторення або закріплення пройденого навчального матеріалу.

Імітаційні програми представляють той чи інший аспект реальності за допомогою обмеженого числа параметрів для вивчення його основних структурних або функціональних характеристик.

Моделюючі програми вільної композиції надають у розпорядження учня основні елементи й типи функцій для моделювання певної реальності.

Програми типу «мікросвіт», схожі на імітаційно-моделюючі, однак не відбивають реальність; в ідеалі - уявлюване навчальне середовище, створюване при участі викладача.

Інструментальні програмні засоби забезпечують виконання кон-

кретних операцій, наприклад, обробку тексту, складання таблиць, редагування графічної інформації.

Приведена класифікація дозволяє вірніше визначити дидактичну функцію програми при плануванні комплексного й тривалого навчання [3: 70].

В області викладання іноземних мов існує величезна кількість програмного забезпечення для вивчення безпосередньо мови:

1. Програми загального характеру, що припускають навчання всім видам мовної діяльності: читанню, говорінню, аудіюванню та письму.

Таких програм існує величезна кількість. Наведемо, як приклад, деякі з них.

Навчальний курс Reward зарекомендував себе ще в традиційному вигляді, але вже кілька років вчителі та учні можуть скористатися електронною версією цього курсу Reward Interactive. Користувачам доступна система дистанційного навчання через Інтернет. Відміною рисою цього курсу від подібних є те, що в нього включаються письмові вправи творчого характеру, перевірити які може тільки живий викладач, можливе спілкування в реальному часі, причому не тільки в текстовому, але й у голосовому режимі (у програмі ця функція називається «Форум»). Крім того, курсом передбачені мережеві ігри й одержання учнями останніх новин англійською мовою.

2. Програми, що забезпечують навчання одного з аспектів мови: фонетиці, граматиці.

Найбільш відомими програмами цього пункту є Professor Higgins. Англійський без акценту - навчання фонетиці англійської мови. Особливістю цієї програми є порівняння власної вимови з еталонним не тільки на слух, але й візуально.

3. Програми, що забезпечують навчання одному-двом видам мовної діяльності. Такі програми з'явилися порівняно нещодавно.

Як приклад можна привести програму серії English Reading Club, що включає кілька літературних додатків, які оформлені таким чином, що текст можна читати, слухати (всі тексти озвучені англійськими носіями мови), коректувати вимову за допомогою вбудованої відомої методики Re-Wise. Крім цього, після кожного розділу можна знайти спеціальні вправи, спрямовані на розвиток основних мовних навичок - на перевірку розуміння прочитаного, закріплення граматичних конструкцій, активізацію нових слів, прогнозування сюжету й т.п.

3. Різні довідкові матеріали в електронному виді.

4. Словники. Найбільш відомими є словники сімейства ABBYY Lingvo, Oxford, Longman.

5. Енциклопедії: Britannica Encyclopedia, Microsoft Encarta Encyclopedia Standard.

Для орієнтації в такій кількості програмного забезпечення вчитель повинен навчитися аналізувати програми на технічному, ергономічному, психолого-педагогічному й інтерактивному рівнях.

Вважається, що комп'ютеризоване або дистанційне навчання сильно поступається традиційному навчанню з викладачем. Але це не завжди так.

Слід відзначити переваги використання комп'ютерних технологій для роботи із текстом:

а) читання іншомовного тексту на комп'ютері, що характеризується швидкістю й поверховістю (існуюче розходження між сприйняттям тексту на папері й на екрані пов'язане з віковими й психолого-педагогічними особливостями студентів);

б) комп'ютерна форма презентації матеріалу вчить користувача не тільки вибору оптимальних форм подання на екрані різних видів інформації, але й організації переданого повідомлення (створенню гіпертексту), пошуку засобів виділення головної інформації й т.д.;

в) можливість розширення знань з країнознавства;

г) удосконалення професійної мультимедійної компетенції, розвиток навичок роботи з текстовими програмами;

д) підвищення ступеня обліку ергономічних вимог до навчальних матеріалів: учень може сам вибирати кольори й розмір шрифту, забирати або додавати малюнки, змінювати кольори, використані для оформлення тексту, підбирати ступінь яскравості й контрасту, вибирати символи розмітки;

е) вивчення отриманого шаблону роботи з текстом, можливість використання отриманих матеріалів і надбання знань у майбутньому [2].

Також можна використовувати комп'ютерні технології для створення комп'ютерних курсів. Основні положення для їх створення можна сформулювати так:

- вузька орієнтація навчання й у зв'язку із цим мінімізація й конкретизація цілей навчання;

- забезпечення індивідуалізації навчання й орієнтацію на автономне навчання;

- опора на знання й досвід учнів;

- навчання на матеріалі тематики, що враховує потреби даної категорії учнів [4: 12].

Основна проблема створення мультимедійних курсів полягає в створенні матеріально-технічної бази, що відповідає сучасному рівню розвитку мультимедійної техніки. У випадку, якщо навчальний заклад в стані вирішити це завдання, виникає дві взаємозалежних проблеми: організаційно-методична та психологічна.

Отже, інформаційні технології дозволяють

- побудувати навчальну систему, яка забезпечує кожному студенту власну траєкторію навчання;
- докорінно змінити організацію процесу навчання учнів, формуючи в них системне мислення;
- раціонально організувати пізнавальну діяльність студентів у ході навчально-виховного процесу;
- використати комп'ютери з максимальної об'єктивності оцінювання успішності студента.

Список літератури:

1. Бабанський Ю. К. Оптимізація процесу освіти / Ю. К. Бабанський. – К. : Рад.школа, 2007. – 198 с.
2. Гаврилов Б. В. Плюсы и минусы компьютеризированного обучения иностранным языкам [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://linguact.hyperlink.ru/articles/gavrilov.html>
3. Лаутербах Р. Программное обеспечение процесса образования / Р. Лаутербах, К. Фрей// Перспективы. Вопросы образования. – 1988. – № 3. – С.70-79.
4. Руденко-Моргун О.І. Комп'ютерні технології як нова форма навчання / О. І. Руденко-Моргун // Іноземні мови в школі. – 2001. – №2. – С.12.